

norum extitit. Ea præsertim tempestate, qua Carolus octavus Galliae Rex anno M. CCCC. LXXXIII. alpes transgressus, armatus in Italiam descendit, omnia divina humanaque jura permixta; donec anno M. D. XXI. in Wormaciæ civitate induciis pactis, respirari coeptum, quibus inter cetera cavebatur, ut quæ tunc extra Carnos loca Principes obtinerent, ab eorum locorum possessione non amoverentur; quo sane tempore Ceneta Veneti potiebantur; idque planius pace anno M. D. XXIII. Venetiis inter Carolum V. & Ferdinandum fratres ac Venetos cautum, iis quæ Wormaciensibus induciis exprimebantur, confirmatis. Quæ omnia postremo, anno M. D. XXVIII. Bononiæ inter Carolum ac Rempublicam inita concordia, cui Clemens septimus Pontifex interfuit, plenius continentur; cum quidquid tunc Veneti possidebant, pacis legibus confirmaretur; nec dubium, quin Tarvisium, Ceneta, aliaque ejus regionis loca iis tunc paruerint. Inde continuatis temporibus Episcopi ac populi Venetos, uti Principes, agnovere; ad eos confugientes, auxilium atque opem experti sunt. Antistitum obitu custodita a Venetis arx: vel bello vel belli suspitione oborta, in agro milites castrametati, incolæ pendere vectigal jussi; pace, ad Medoacum amnem excavandum (infinitem prope opus) evocati, sal exhibitus, exortæ inter incolas atque Episcopos controversiæ, vel datis iudiciis, vel ab eodemmet Senatu definitæ; in possessionem publicis literis Antistites missi. Inde auctæ sub salubri Reipublicæ imperio populorum divitiæ, Antistitum auctoritas, religionis cultus. Nec ante Paulum III. Summum Pontificem, qui hisce de rebus verbum faceret, quisquam fuit. Anno M. D. XXXV. cum populi Marini Grimani, Episcopi & Cardinalis, imperium ferre non possent, Principis Patrumque afflictis rebus opem implorassent, majoribus Comitibus (uti antea suo loco diximus) Jacobus Surianus prætor Cenetenis est creatus. Id cum æquo animo ferre Cardinalis nequiret, ad Pontificem confugit, qui acriter cum Senatu conquestus, tandem, Grimano qui novitatum causa extiterat vita functo, obtinuit, ut, abdicato prætore, in pristinum cuncta statum redirent. Grimano haud multo post Michael Turrius successit; exinde ansam sequentes Pontifices arripue-
 re;